

แนวทางปฏิบัติตามข้อ ๕ ของกฎ ก.พ.อ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข
การกลับเข้ารับราชการ การนับวันรับราชการ และเงินเดือนที่จะได้รับ
ของผู้ขอกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓

โดยที่ ข้อ ๕ ของกฎ ก.พ.อ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการกลับเข้ารับราชการ การนับวันรับราชการ และเงินเดือนที่จะได้รับ ของผู้ขอกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ได้กำหนดไว้ว่า ข้าราชการซึ่งลาออกจากราชการไปด้วยเหตุใดๆ อันมิใช่เป็นกรณีออกจากราชการตามข้อ ๓ และข้อ ๔ หากประสงค์จะขอกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ให้ยื่นคำร้องตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่สภาสถาบันอุดมศึกษา กำหนด ทั้งนี้ การบรรจุและแต่งตั้งดังกล่าวต้องสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี และมติคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐ (คปร.) ด้วย ดังนั้น เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีแนวทางในการนำไปใช้ออกข้อบังคับ และมีแนวทางในการพิจารณาคำขอกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาในกรณีดังกล่าว คณะอนุกรรมการเกี่ยวกับการพัฒนาระบบบริหารงานบุคคลในสถาบันอุดมศึกษา ปฏิบัติหน้าที่ตามที่ ก.พ.อ. มอบหมาย จึงได้มีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๙ กันยายน ๒๕๖๕ เห็นชอบแนวทางปฏิบัติตามข้อ ๕ ของกฎ ก.พ.อ. ว่าด้วยหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการกลับเข้ารับราชการ การนับวันรับราชการ และเงินเดือนที่จะได้รับ ของผู้ขอกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๓ ดังนี้

๑. สถาบันอุดมศึกษาจะต้องมีข้อบังคับเพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขในการยื่นคำร้อง และการพิจารณาคำร้อง ตลอดทั้งการบรรจุและแต่งตั้งผู้ขอกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา ในกรณีข้าราชการซึ่งลาออกจากราชการไปด้วยเหตุใดๆ อันมิใช่เป็นกรณีออกจากราชการตามข้อ ๓ (ออกจากราชการเพื่อไปรับราชการทหารตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร) และข้อ ๔ (ออกจากราชการโดยได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีเพื่อไปปฏิบัติงานใดๆ ซึ่งให้นับเวลาระหว่างนั้นสำหรับการคำนวณบำเหน็จบำนาญเหมือนเต็มเวลาราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ) ทั้งนี้ หลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขดังกล่าวต้องสอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี และมติคณะกรรมการกำหนดเป้าหมายและนโยบายกำลังคนภาครัฐ (คปร.) ที่เกี่ยวข้องดังนี้

๑.๑ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๕๔๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม ๒๕๔๒ และมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๙ อนุมัติในหลักการให้มหาวิทยาลัย/สถาบัน มหาวิทยาลัยราชภัฏ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล และสถาบันเทคโนโลยีปทุมวัน (ยกเว้นสถาบันวิทยาลัยชุมชน) จ้างพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาทดแทนอัตราข้าราชการที่ว่างลงทั้งตำแหน่งเกษียณอายุราชการและตำแหน่งที่ว่างโดยเหตุอื่น

/ดังนั้น...

ดังนั้น นับแต่วันที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติดังกล่าวข้างต้น (แล้วแต่กรณี) เมื่อสถาบันอุดมศึกษามีอัตราว่างไม่ว่ากรณีใดๆ จึงต้องยุบเลิกตำแหน่งและแจ้งไปยัง คปร. ตามกำหนดเวลาในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อขอรับจัดสรรงบประมาณสำหรับการจ้างพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาทดแทนข้าราชการต่อไป และไม่อาจนำอัตราว่างระหว่างปีดังกล่าวไปใช้ในการบรรจุข้าราชการกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาได้ เว้นแต่กรณีที่ได้รับยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีข้างต้น ตามข้อ ๑.๒

๑.๒ มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๐ อนุมัติให้ยกเว้นการปฏิบัติตามมติคณะรัฐมนตรีตามข้อ ๑.๑ กรณีพ้นจากการดำรงตำแหน่งทางการเมืองกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาเป็นกรณีพิเศษได้เฉพาะกรณีที่ผู้นั้นได้รับเชิญและมีความจำเป็นต้องออกจากราชการเพื่อไปดำรงตำแหน่งในคณะรัฐมนตรี ตามที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ปฏิบัติภารกิจในตำแหน่งที่มีความสำคัญเพื่อประเทศชาติโดยรวม และให้ คปร. ร่วมกับสำนักงาน ก.พ. และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องพิจารณากำหนดเป็นระเบียบให้สถาบันอุดมศึกษาของรัฐถือปฏิบัติในกรณีทำนองเดียวกันนี้ต่อไป

๑.๓ คปร. ได้กำหนดแนวทางปฏิบัติกรณีการใช้อัตราว่างเพื่อรองรับการบรรจุบุคคลที่พ้นจากตำแหน่งทางการเมืองกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาตามหนังสือที่ นร ๑๐๐๘.๔/๓๖ ลงวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑ (เอกสารแนบท้าย ๑) โดยได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีและมีมติรับทราบแล้วเมื่อวันที่ ๑๕ มกราคม ๒๕๕๑ ดังนี้

๑.๓.๑ การดำรงตำแหน่งทางการเมืองในกรณีนี้ หมายถึงเฉพาะตำแหน่งนายกรัฐมนตรี รองนายกรัฐมนตรี และรัฐมนตรี ซึ่งข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาได้รับเชิญและมีความจำเป็นต้องออกจากราชการเพื่อไปดำรงตำแหน่งในคณะรัฐมนตรี ตามที่มีพระบรมราชโองการโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งให้ปฏิบัติภารกิจในตำแหน่งที่มีความสำคัญเพื่อประเทศชาติโดยรวม และเมื่อพ้นจากตำแหน่งดังกล่าวแล้ว มีความประสงค์จะบรรจุกลับเข้ารับราชการเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาตามเดิม

๑.๓.๒ การที่ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาผู้ใดต้องไปดำรงตำแหน่งทางการเมืองตามข้อ ๑.๓.๑ มีผลให้ต้องขาดคุณสมบัติในการเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา แม้จะไม่ลาออกจากราชการเอง ทางราชการก็ต้องสั่งให้ออกจากราชการตามนัยมาตรา ๕๗ (๓) แห่งพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๗ ดังนั้น กรณีนี้จึงเป็นกรณีที่มิใช่เหตุผลความจำเป็นและมีนัยแตกต่างจากกรณีสมัครใจลาออกจากราชการเพื่อไปสมัครรับเลือกตั้ง

๑.๓.๓ สถาบันอุดมศึกษาที่ประสงค์จะบรรจุบุคคลในกรณีนี้ กลับเข้ารับราชการจะต้องมีอัตราว่าง (ตำแหน่งที่มีอัตราเงินเดือน) สำหรับรองรับการบรรจุบุคคลดังกล่าว

๑.๓.๔ การบริหารตำแหน่งเพื่อให้มีอัตราว่างรองรับการบรรจุบุคคลที่ประสงค์จะกลับเข้ารับราชการในกรณีนี้ สถาบันอุดมศึกษาอาจดำเนินการตามความเหมาะสมได้ ดังนี้

(๑) สงวนตำแหน่งเดิมของบุคคลดังกล่าวไว้และแจ้งให้ คปร. ทราบพร้อมสำเนาให้กรมบัญชีกลางและสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (ปัจจุบันคือสำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม) ด้วย หรือ

(๒) วางแผนการใช้อัตราอื่นที่จะว่างในแต่ละปีเพื่อรองรับการบรรจุบุคคลดังกล่าว และให้สถาบันอุดมศึกษาเสนอ คปร. เพื่อขออนุมัติใช้อัตราว่างรองรับการบรรจุบุคคลในกรณีดังกล่าวกลับเข้ารับราชการต่อไป

๑.๓.๕ การอนุมัติให้ใช้อัตราว่างในกรณีนี้ เป็นการอนุมัติให้กระทำได้เป็นกรณีพิเศษเฉพาะราย ทั้งนี้ เมื่อบุคคลดังกล่าวพ้นจากตำแหน่งไปด้วยเหตุใดๆ ให้สถาบันอุดมศึกษาแจ้งพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาทดแทนการบรรจุเป็นข้าราชการต่อไป

๒. การบรรจุและแต่งตั้งบุคคลให้กลับเข้ารับราชการ ให้สั่งบรรจุและแต่งตั้งได้ตั้งแต่วันที่สถาบันอุดมศึกษาตกลงจะให้ผู้นั้นเริ่มมาปฏิบัติราชการได้ ทั้งนี้ จะต้องไม่ก่อนวันที่มีผลการพิจารณาเหตุผลความจำเป็นและประโยชน์ของสถาบันอุดมศึกษา ตลอดจนความเหมาะสมกับตำแหน่งที่จะบรรจุให้กลับเข้ารับราชการตามหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในข้อบังคับของสภาสถาบันอุดมศึกษา และไม่ก่อนวันที่ผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งลงนามในคำสั่งนั้น และให้บรรจุกลับในระดับตำแหน่งที่เทียบเท่ากับระดับตำแหน่งเดิมและเงินเดือนไม่สูงกว่าเดิม

๓. ในระหว่างที่ประกาศคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ฉบับที่ ๗๓/๒๕๕๗ เรื่อง การให้เจ้าหน้าที่ของรัฐไปช่วยปฏิบัติงาน ยังมีผลใช้บังคับโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ให้สถาบันอุดมศึกษาถือปฏิบัติตามประกาศดังกล่าว (เอกสารแนบท้าย ๒)

๔. กรณีการลาออกจากราชการเพื่อไปสมัครรับเลือกตั้งโดยสมัครใจ มีใช้กรณีที่จะยกเว้นให้ใช้อัตราว่างรองรับการบรรจุบุคคลกลับเข้ารับราชการได้ตามนัยมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๕๐ จึงมีอาจดำเนินการตามข้อ ๑.๓ ของแนวปฏิบัตินี้ได้ ทั้งนี้ คปร. ได้ตอบข้อหารือกรณีดังกล่าวไว้แล้วตามหนังสือที่ นร ๑๐๐๘.๔/๑๑๗ ลงวันที่ ๒๙ มิถุนายน ๒๕๕๒ (เอกสารแนบท้าย ๓)

๕. เมื่อมีข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาออกจากราชการในวันใด ย่อมมีผลให้อัตราข้าราชการที่ผู้นั้นครองอยู่ว่างลงในวันเดียวกัน และมีผลให้จำนวนข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวมทั้งระบบลดลง ๑ อัตรา ณ วันดังกล่าวด้วย แม้ว่า คปร. จะกำหนดให้แจ้งจำนวนอัตราว่างที่จะยุบเลิกเมื่อสิ้นปีงบประมาณก็ตาม แต่หากนำอัตราว่างดังกล่าวไปใช้ในการบรรจุกลับแล้ว ย่อมทำให้จำนวนข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาที่ลดลงไปแล้วตั้งแต่วันที่ข้าราชการออกจากราชการนั้น เพิ่มจำนวนกลับขึ้นมาอีก ซึ่งไม่เป็นไปตามเงื่อนไขในการบริหารอัตรากำลังข้าราชการพลเรือน

ในสถาบันอุดมศึกษาที่ คปร. กำหนด และไม่เป็นไปตามมติคณะรัฐมนตรีที่ให้สถาบันอุดมศึกษาแจ้ง
ยุบเลิกตำแหน่งที่ว่างลงไม่ว่ากรณีใดๆ โดยกรณีนี้แตกต่างกับกรณีที่ ก.พ.อ. กำหนดหลักเกณฑ์และ
เงื่อนไขให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถดำเนินการรับโอนข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา
ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาด้วยกันโดยใช้อัตราตำแหน่งที่ว่างระหว่างปีงบประมาณได้ เนื่องจากการโอนระหว่าง
สถาบันอุดมศึกษานั้นจะต้องมีสถาบันอุดมศึกษาอื่นยุบเลิกตำแหน่งแทนภายในปีงบประมาณนั้น จึงทำให้
ไม่มีผลต่อการเพิ่มจำนวนข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวม

๖. กรณีที่สถาบันอุดมศึกษาพิจารณาความจำเป็นและเหมาะสมแล้วมีความประสงค์จะรับ
บุคคลที่ออกจากราชการไปแล้วกลับเข้าปฏิบัติงาน แต่ไม่อาจบรรจุกลับเป็นข้าราชการพลเรือนในสถาบัน
อุดมศึกษาได้เนื่องจากไม่สอดคล้องตามมติคณะรัฐมนตรีและมติ คปร. ที่เกี่ยวข้อง สถาบันอุดมศึกษาอาจ
พิจารณาดำเนินการตามระเบียบหรือข้อบังคับว่าด้วยการจ้างพนักงานในสถาบันอุดมศึกษาหรือการจ้าง
บุคลากรประเภทอื่นที่สภาสถาบันอุดมศึกษากำหนดต่อไปได้

๗. สถาบันอุดมศึกษามีหน้าที่ในการให้ข้อมูล ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ
ที่เกี่ยวข้อง แก่ข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษาในสังกัดที่ประสงค์จะลาออกจากราชการ และผู้ที่
ประสงค์จะขอบรรจุกลับเข้ารับราชการในกรณีต่างๆ ตามสมควร

๘. แนวปฏิบัตินี้ใช้เป็นแนวทางสำหรับสถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นส่วนราชการ
กรณีสถาบันอุดมศึกษาในกำกับของรัฐ ให้ถือปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมายจัดตั้งสถาบันอุดมศึกษา
